

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 25 stycznia 2018 r.

Pozycja 13

POSTANOWIENIE

z dnia 6 grudnia 2017 r.

Sygn. akt Ts 247/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Tuleja,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej D.R. i K.R. w sprawie zgodności:

art. 128 ust. 1, art. 129 ust. 5 pkt 3 i art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r. poz. 2147 ze zm.) z:

- 1) art. 64 w zw. z Preambułą, art. 2, art. 21, art. 31 ust. 3 i art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) art. 21 ust. 2 w zw. z Preambułą, art. 2, art. 31 ust. 3 i art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) art. 1 pierwszego protokołu dodatkowego do Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284) w zw. z art. 64 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 4) Preambułą, art. 17 pkt 1, art. 20 i art. 21 pkt 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 202, str. 389) w zw. z art. 64 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

1) nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg w zakresie badania zgodności art. 128 ust. 1, art. 129 ust. 5 pkt 3 i art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r. poz. 2147 ze zm.) z: art. 64 w zw. z Preambułą, art. 2, art. 21, art. 31 ust. 3 i art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 21 ust. 2 w zw. z Preambułą, art. 2, art. 31 ust. 3 i art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

2) odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 29 listopada 2016 r. (data nadania) D.R. i K.R. (dalej: skarżący) zakwestionowali zgodność art. 128 ust. 1, art. 129 ust. 5 pkt 3 i art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nierucho-

mościami (Dz. U. z 2016 r. poz. 2147 ze zm.; dalej: u.g.n.) w zakresie, w jakim uniemożliwiają dochodzenie odszkodowania za nieruchomości przejęte na rzecz Skarbu Państwa na podstawie art. 2 ust. 1 lit. e dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. z 1945 r. Nr 3, poz. 13, ze zm.; dalej: dekret), z: po pierwsze, art. 64 w zw. z Preambułą, art. 2, art. 21, art. 31 ust. 3 i art. 32 Konstytucji; po drugie, art. 21 ust. 2 w zw. z Preambułą, art. 2, art. 31 ust. 3 i art. 32 Konstytucji; po trzecie, art. 1 pierwszego protokołu dodatkowego do Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284; dalej: konwencja) w zw. z art. 64 Konstytucji; po czwarte, Preambułą, art. 17 pkt 1, art. 20 i art. 21 pkt 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 202, str. 389; dalej: karta) w zw. z art. 64 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującą sprawą. Skarżący są następcami prawnymi A.R., który od 1936 r. był właścicielem nieruchomości położonej w K. (objętej księgą wieczystą K., Tom I, karta 1, prowadzoną przez Sąd Rejonowy w G.). Nieruchomość ta, na podstawie art. 2 ust. 1 dekretu, została z mocy prawa przejęta na własność przez Skarb Państwa, a 26 października 1946 r. Skarb Państwa wpisano jako właściciela do księgi wieczystej.

Skarżący wystąpili do Starosty G. o ustalenie i wypłatę odszkodowania za wskazaną wyżej nieruchomość. Starosta w decyzji ze stycznia 2014 r. odmówił uwzględnienia wniosku. Wojewoda, po rozpatrzeniu odwołania skarżących, w decyzji z kwietnia 2014 r. utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję. Skarżący wywiedli od decyzji organu drugiej instancji skargę. Wojewódzki Sąd Administracyjny w P. w wyroku z sierpnia 2014 r. uchylił decyzje organów obu instancji. Naczelny Sąd Administracyjny nie podzielił jednak stanowiska sądu pierwszej instancji o wadliwości zaskarżonych decyzji i w wyroku z sierpnia 2016 r. uchylił zaskarżony wyrok oraz oddalił skargę.

W zarządzeniu sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 13 września 2017 r. skarżący zostali wezwani do usunięcia braków formalnych wniesionej skargi konstytucyjnej przez wskazanie naruszonych konstytucyjnych praw podmiotowych, o których rozstrzygały orzekające w sprawie organy i sądy administracyjne, a także przez wyjaśnienie, w jaki sposób art. 112 ust. 2, art. 128 ust. 1 oraz art. 129 ust. 5 pkt 3 u.g.n. naruszają prawa podmiotowe skarżących wynikające z przywołanych w skardze wzorców kontroli.

Skarżący udzielili odpowiedzi na wezwanie w piśmie z 25 września 2017 r. (data nadania).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074) do postępowań przed Trybunałem wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) stosuje się przepisy tej ustawy. Skoro postępowanie zainicjowane analizowaną skargą nie zostało zakończone do 3 stycznia 2017 r., tzn. dnia wejścia w życie u.o.t.p. TK, to zarówno wstępne, jak i merytoryczne rozpoznanie tej skargi określają przepisy u.o.t.p. TK.

2. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej jest ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo o obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji. Zgodnie z art. 61 ust. 1 u.o.t.p. TK skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpo-

znaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymaganiom, a także czy nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 59 ust. 1 u.o.t.p. TK.

3. W ocenie Trybunału analizowana skarga konstytucyjna w zakresie badania zgodności art. 128 ust. 1, art. 129 ust. 5 pkt 3 i art. 112 ust. 2 u.g.n. z art. 64 w zw. z Preambułą, art. 2, art. 21, art. 31 ust. 3 i art. 32 Konstytucji, a także art. 21 ust. 2 w zw. z Preambułą, art. 2, art. 31 ust. 3 i art. 32 Konstytucji, spełnia wymagania formalne wynikające z art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 53 i art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

3.1. Skargę konstytucyjną sporządził i wniósł radca prawny, który załączył do skargi stosowne pełnomocnictwo.

3.2. Skarżący wyczerpali przysługującą im drogę prawną, ponieważ wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z sierpnia 2016 r. jest prawomocny i nie przysługują od niego żadne zwyczajne środki zaskarżenia.

3.3. Trybunał stwierdza też, że skarżący dochowali trzymiesięcznego terminu do wniesienia skargi, zastrzeżonego w art. 77 ust. 1 ustawy o TK. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z sierpnia 2016 r. został doręczony pełnomocnikowi skarżących 19 września 2016 r., a skargę wniesiono 29 listopada 2016 r.

3.4. Przedmiotem zarzutu skarżący uczynili art. 128 ust. 1, art. 129 ust. 5 pkt 3 i art. 112 ust. 2 u.g.n. zarzucając im niezgodność z art. 64 w zw. z Preambułą, art. 2, art. 21, art. 31 ust. 3 i art. 32 Konstytucji, a także art. 21 ust. 2 w zw. z Preambułą, art. 2, art. 31 ust. 3 i art. 32 Konstytucji.

Skarżący wskazali, że ich poprzednikom prawnym odebrano własność nieruchomości w drodze wywłaszczenia, a skarżący zostali pozbawieni prawa do słusznego odszkodowania za wywłączoną nieruchomość. Ich zdaniem kwestionowane przepisy są niekonstytucyjne, gdyż uniemożliwiają dochodzenie odszkodowania za nieruchomości przejęte na rzecz Skarbu Państwa na podstawie art. 2 ust. 1 lit. e dekretu. Z tego powodu naruszają prawo do równej ochrony własności, innych praw majątkowych i prawa dziedziczenia oraz prawo do uzyskania odszkodowania za wywłaszczenie.

3.5. W ocenie Trybunału skarżący w zakresie analizowanego zarzutu prawidłowo określili przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK), wskazali, które przysługujące im konstytucyjne prawa i w jaki sposób zostały – ich zdaniem – naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK), a także należycie uzasadnili sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK).

3.6. Skoro złożona skarga w zakresie zarzutu niezgodności art. 128 ust. 1, art. 129 ust. 5 pkt 3 i art. 112 ust. 2 u.g.n. z art. 64 w zw. z Preambułą, art. 2, art. 21, art. 31 ust. 3 i art. 32 Konstytucji, a także art. 21 ust. 2 w zw. z Preambułą, art. 2, art. 31 ust. 3 i art. 32 Konstytucji spełnia wymagania przewidziane w u.o.t.p. TK, a nie zachodzą okoliczności określone w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK, to – na podstawie art. 61 ust. 2 tej ustawy – zasadne było nadanie jej dalszego biegu.

4. Skarga konstytucyjna w zakresie niezgodności art. 128 ust. 1, art. 129 ust. 5 pkt 3 i art. 112 ust. 2 u.g.n. z art. 1 konwencji w zw. z art. 64, a także Preambułą, art. 17 pkt 1,

art. 20, art. 21 pkt 1 karty w zw. z art. 64 Konstytucji, nie spełnia natomiast wymogów formalnych, co przesądza o konieczności odmowy nadania jej dalszego biegu.

Zgodnie z treścią art. 79 Konstytucji podstawą skargi może być wyłącznie naruszenie przez zaskarżone przepisy wolności lub praw określonych w Konstytucji. W trybie skargi konstytucyjnej niedopuszczalne jest badanie zgodności zaskarżonego przepisu z umowami międzynarodowymi. Przepisy konwencji nie mogą zatem być wzorcem kontroli w takim postępowaniu (zob. wyroki TK z: 17 grudnia 2003 r., SK 15/02, OTK ZU nr 9/A/2003, poz. 103; 7 marca 2005 r., P 8/03, OTK ZU nr 3/A/2005, poz. 20; 20 listopada 2007 r., SK 57/05, OTK ZU nr 10/A/2007, poz. 125 oraz 6 października 2009 r., SK 46/07, OTK ZU nr 9/A/2009, poz. 132). Niedopuszczalne jest także badanie przez Trybunał zgodności przepisów ustaw z normami zawartymi w karcie. Z uwagi na powyższe Trybunał postanowił odmówić nadania skardze dalszego biegu w zakresie badania zgodności zaskarżonych przepisów z przepisami konwencji i karty.

Zgodność kwestionowanych przepisów z art. 64 Konstytucji, z którym skarżący powiązali przepisy konwencji i karty, będzie natomiast poddana kontroli Trybunału w zakresie, w jakim skardze nadano dalszy bieg.

Mając na uwadze powyższe, Trybunał postanowił jak w sentencji.